

διάταξε τούς μπακάληδες να μεταχειρίζονται για τὸ τύλιγμα καθαρὸ χαρτί κι ἀτύπωτο.

Ὁ Ἀστυνομικὸς γκαμπρός ἔκανε τὸ καθήκον του, μὰ οἱ «Καιροὶ» καὶ κάθε ἄλλη φημερίδα, δὲν τὰ χαμπαρίζουν τὰ τέτια, κοιτάζοντας μοναχὰ τὸ συμφέρον τους. Μὲ τὸ νὰ μὴ μεταχειρίζονται βρωμόχαρτο στὰ μπακάλικα θὰ ὠφελῆθαι κάπως ἡ δημόσια υγεία, μὰ θὰ ζημιωθοῦν οἱ φημεριδογράφοι ποὺ θὰ λιγοστεύει τὸ πούλημα τῶν ἐφημερίδων μὲ τὴν ὁκί. Ὁ ἀσπίατρος λοιπὸ μὲ τὰ καμώματά του κηρύχτηκε, νὰ πῶμε, ὁχτρός τοῦ τύπου καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ρηχτήκανε μὲ τὴν λύσσα οἱ «Καιροὶ».

ΑΠΟΔΕΙΧΤΗΚΕ

πὼς ὁ μακκρίτης Γαϊτάνος, ὁ συμβολαιογράφος, ἀρκετὲς χιλιάδες ξένας ἀπ' ὅσες καταχράστηκε τὴν ζόδεψε γιὰ νὰ ὑποστηρίξει τὴν «Νέα Σκηνή». Ἡ ἀφεντιά του ζόδειασε νὰ χτιστεῖ τὸ θέατρο, νὰ γίνονταν τὰ σκηναῖα, νὰ πληρωθοῦν στὴν ἀρχὴ διάφορα ἔξοδά της, καὶ νὰ πῶν ὁ Γαϊτάνος ἀποδείχεται σήμερα ὁ Μαικίνας τοῦ θεάτρου μας, μὲ ξένους παράδες πάντοτε.

Νὰ δεῖτε ἕμως ποὺ μερικοὶ κακόγλωσσοι βροθήκανε νὰ πῶνε πὼς ὄλ' αὐτὰ δὲν ἔκανε γιὰ τὴν Τέχνη, ποὺ δὲν εἶχε τὴν παραμιρὴ σκέψη μαζί της, ἀλλὰ γιὰ τὴν τσέπη του, γιὰ τὴν φανταστικὴ ἀδήγητα κέρδη ἀπὸ τὴ δουλιὰ τῆς Ν. Σκηνης. Τί σοῦ εἶναι αὐτὸς ὁ πλιόκοσμος! Οὔτε πεθαμένο δὲ σ' ἀφήνει ἡσυχο.

ΝΤΡΟΠΗ

ντραπὴ ἕνας κοτζάμ δοκηγόρος, μὲ πελατεία, μὲ ὄνομα, ποῦκανε μάλιστα μιὰ δὺο φορές καὶ Ὑπουργός, νὰ συκοφαντήσῃ τὸ σεβαστὸ Διοικητὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ νὰ πῆ ὅσα εἶπε, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ὑπερασπιστεῖ τούς πελάτες του.

Ὁ κ. Σπρέιτ στέκεται τόσο ψηλὰ στὴ συνείδηση τοῦ κόσμου ποὺ οἱ συκοφαντίες, κι ὅταν ἀκόμα λέγονται ἀπὸ ἕνα κ. Μομφερᾶτο, δὲν τόνε φτάνουν. Ὅσο γιὰ τὴ γνωστὴ ἐφημερίδα ποὺ βάζε στὰξ τὸ σιγόντο σ' αὐτὴ τὴν περίσταση, καλὰ τῆς τᾶψαλλε ἡ «Ἐστία», κρῖμα μοναχὰ ποὺ κι αὐτὴ ἢ βλοσυρμένη δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ γράφει καὶ τὸνομά της. Ἡ «Ἐστία» κουρέλιασε μιὰ ἐφημερίδα, μὰ δὲ μὲς εἶπε καὶ ποιὰ εἶταν ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ. Τέτια κουρελιάσματα λέγονται Πλατωνικά.

ΓΙΟΜΑΙΕΣ

οἱ φημερίδες αὐτὲς τὴς μέρες ἀπὸ δηλώσεις βουλευτῶν. Ὁ πᾶδες δῆλωσε φιλικὰ στὸ Θεοτόκη. Ὁ ἄλλος στὸ Ράλλη. Ὁ τρίτος στὸ Ζαΐμη. Ὁ τέταρτος καὶ στοὺς τρεῖς. Ὅλο δηλώσεις καὶ δηλώσεις. Ἡ ἐποχὴ τους, βλέπετε. Δὲν ξέρουμε μοναχὰ ἂν τὴν ἴδια ἐποχὴ ἢ ἀργότερα γίνονται κ' εἰ ἀδηλώσεις τῶν ἀροτριώντων». Πρέπει ὅμως τὴν ὥρα νὰ γίνονται κι αὐτὲς.

ΑΥΓΟΥΣΤΙΣΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Στὴν ἀγαπημένη μου Σοφία Κ.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ...

Πάλε ἀπόψε σιγαλὰ
πλέει στὴν ἡρεμὴ νυχτιά
τ' Ἀυγούστου τὸ φεγγάρι,
Καὶ σὶνὰ χροιά σιρωσίδια του
σὲ λόντο κερκομπάρι
π' ὀπίσω τὰ κλονοῦθᾶ.

Κ' ἀθ' ἐν' ἀστέρι δέρονται
καὶ σὸν μαγαριτάρι
σὸν ἀσημιῶν σταλαγματιὰ
μέσα σὲ θάλασσα πλατειά

Θαμπώνει καὶ πεθαίνει
καὶ σβύνει ἀγαληνά...

Πάλε ἀπόψε ὀλόγομο
τ' Ἀυγούστου τὸ φεγγάρι
τὸν οὐρανὸ φωτιᾶ —

Κ' ἡ ἔξωρὴ του χάση
μέσ' ἑσπέρα τὰ λειπόφωτα
καὶ ἑσπέρα τὰ ἀχνὰ
—σὸν συλλογὴ ὀλόφωτη

σὸνείματα θαμμένα—
θυμίζει μου θλιμμένα
μιὰ σκέψη μοναχὰ:

Τὴ σκέψη ποῦναι Ἄφθαστη
κι' εἶναι γιὰ μὲ Κυρά...

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΑΤΖΗ

Γιάννινα, 1905

ΟΙ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ

Οἱ περισσότεροὶ τούς γνωρίζουνε καὶ κάθε πειδὸν μάννα τούς εἶδε. Ἴσως εἶναι ἀναγκαῖοι ὅπως καὶ κάθε πόνος καὶ κείνοι ποὺ δὲν τούς σίμωσαν εἶναι λιγώτερο γλυκοὶ, λιγώτερο θλιμμένοι, λιγώτερο καλοὶ.

Μὰς σασιτίζουν. Φαίνονται πὺρ σιμώτερα πρὸς τὴ ζωὴ ἀπὸ τᾶλλα τὰ παιδιὰ καὶ ὡς νὰ μὴν ὑποψιάζονταν τίποτα. Κι' ὡστόσο στὰ μάτια τους βλέπεις τὴ βεβαιότητα, τόσο βελιχία, ποὺ δίχως ἄλλο θὰν τὰ ξέρουνε ὅλα καὶ θὰ βροῦχαν τὸν καιρὸ, περισσότερο ἀπὸ μιὰ βραδιά, νὰ πῶνε τὸ μυστικὸ τους. Ἐνῶ γύρω τους τ' ἀδέρφια τους πασπατέθουν ἀνέμεσα γέννηση καὶ ζωὴ, αὐτὰ γνωρίζουνται κιόλα, εἶναι κιόλα ὀρθὰ μὲ τὰ χέρια τεντωμένα καὶ τὴν ψυχὴ ἑτοιμὴ. Γρήγορα—γρήγορα, φρόνιμα καὶ λογικιστὰ, εἰτοιμάζονται γιὰ τὴ ζωὴ—κι' αὐτὸ τὸ γρήγορα ἴσα-ἴσα εἶναι τὸ σημάδι ὅπου οἱ μακκάρδες, δίχως νὰ θέλουν, βλέπουνε τὸ κρυφὸ, ποὺ δὲ λέγεται καὶ δὲν τολμᾶνε οὔτε νάντικρύσουνε. Πολλὲς φορές δὲν ἔχουμε τὸν καιρὸ νὰ τὰ παρατηρήσουμε. Περνάνε καὶ πᾶνε ἀμίλητα κ' ἔτσι μένουν μας γιὰ πάντα ἀγνωστα. Μὰ ἄλλα ἀργοποροῦν λιγάκι, μὲς προσβλέπουνε προσεχτικὰ χρονογελῶντας καὶ φαίνονται σὰ νὰ θέλουν νὰ μὲς μολογήσουνε πὼς ὅλα τὰ κατάλαβαν καὶ ὕστερα, στὰ εἰκοσι τὰ χρόνια, πᾶνε μακκρὰ βιαστικοὶ, πνίγοντας τὰ πατήματά τους, ὡς ν' ἀνκακλύσαν πὼς γελᾶστηκαν στὴν κατοικία καὶ πὼς κόντεψαν νὰ περάσουνε τὴ ζωὴ τους ἀνάμεσα ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δὲν ξέρουνε. Κ' οἱ ἴδιοι δὲ λένε σκεδὸν τίποτα κ' ἕνα γνέφαλο τούς τυλίξει τὴ στιγμὴ ποὺ νοιώθουνε τὸ εἶναι τους πληγωμένο καὶ ποὺ ὁ ἀνθρώπος κοντίζει νὰ τούς φτάσῃ. Δῶ κι' λίγες μέρες φαινότουσαν νὰ εἶναι μαζί μας κι' ἀπόψε, μινουμικς, εἶναι τόσο μακκρὰ ὥστε δὲν τολμᾶμε νὰ τούς ἀνγνωρίσουμε, νὰ τούς ρωτήσουμε. Εἶναι κει' κάτου, πέρα ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ νοιώθουμε πὼς ἤρθεν ἐπιτέλευς ἡ ὥρα ν' ἀντικρύσουμε κάτι πὺρ βελιχὸ καὶ πὺρ ἀνθρώπινο, πὺρ πραγματικὸ καὶ πὺρ βαθὺ ἀπὸ τὴ φιλικὰ, τὸν οἶχτο ἢ τὸν ἔρωτα· κάτι ποὺ σικιτᾶται θανάσιμα νὰ φτερουγίσῃ μέσ' ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ λάρυγγα καὶ ποὺ δὲν ξέρεις, ποτὲς δὲν εἶπες καὶ ποὺ δὲ σοῦ εἶναι βολετὸ νὰ πῆς —ὦ! περνᾶνε τὸσες ζωὲς ἀμίλητες!... Μὰ ὁ χρόνος μὲς βιάζει· καὶ πὺρ ἀπὸ μὲς δὲν πρόσμεινε στὴ

μένων τριγυρίζουν ἀπάνου στὴ γῆς καὶ παρουσιάζονται σ' ὅσους ἀφτὲς θέλουν.

Κ' ἐγὼ κοκκίνησα καὶ χαμήλωσα τὰ μάτια γιὰ τὴ ντραπὴ τὸν Ἀρίγνωτο. Μὰ κείνος εἶπε:

— Γιὰ πρόσεξε, Ἐφκράτη, μήπως ὁ Τυχιάδης λείει τοῦτο: ὅτι τριγυρίζουνε μοναχὰ οἱ ψυχὲς ἀφτῶν ποὺ πέθαναν ἀφύσικα, δηλαδή ἂν κανένας κρεμάστηκε ἢ τοῦ κόψανε τὸ κεφάλι ἢ παλουκώθηκε ἢ μὲ ὅποιον ἄλλον τέτοιον τρόπο πέθανε, οἱ ψυχὲς ὅμως ἐκείνων ποὺ πέθαναν φυσικὰ δὲν τριγυρίζουν πιά· γιὰ τὴν ἀνίσως λείει ἀφτό, δὲ λείει πράματα ποὺ εἶναι καὶ πολὺ γιὰ πέταμα.

— Μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Δεινόμαχος, ἀφτὸς νομίζει πὼς μήτε ὑπάρχουνε διόλου τὰ τέτοια, μήτε τὰ βλέπει κανένας νὰ γίνονται.

— Τί λές, εἶπεν ὁ Ἀρίγνωτος, ἀγριοκοιτάξαντάς με, φαντάζεσαι ὅτι δὲ γίνονται τίποτ' ἀπ' ἀφτά, ἐνῶ ὅλοι βέβαια τὰ βλέπουν;

— Δικαιολογεῖστε με, τοῦ ἀποκρίθηκα, ἂν δὲν πιστέβω, ἐπειδὴ καὶ μονάχα ἐγὼ δὲ βλέπω· ἂν ὅμως ἔβλεπα καὶ βέβαια θὰ πιστέβω καθὼς ἐσεῖς.

— Μὰ ἂν πᾶς, μοῦ λείει, καμιά φορά στὴν Κόρθο, ρώτα ποῦ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ Ἐβατίδη καὶ ἄμα σοῦ τὸ δείξουν κοντὰ στὸ Κράναιο, μπαίνοντας μέσα λέγε στὸν πορτιέρη τὸν Τίβιο, ὅτι θέλεις νὰ

ἰδῆς ἀπὸ ποῦθε ὁ Πυθαγορικὸς Ἀρίγνωτος ἐδίωξε τὸ φάντασμα, ἀφού τὸ ξέχωσε κ' ἔκαμε τὸ σπίτι ἀπὸ κει' καὶ πέρα νὰ κατοικεῖται.

— Καὶ τί ἦταν ἀφτό, Ἀρίγνωτε; ρώτησεν ὁ Ἐφκράτης.

— Ἀκατοίχητο ἦταν, ἀποκρίθηκα κείνος, ἀπὸ φόβο· κι' ἂν ἤθελε καθίσει κανένας σ' ἀφτό ἐρεθγε ἀμέσως τρομαγμένος καὶ κνηρημένος ἀπὸ ἕνα τρομερὸ καὶ παραχοποῖο φάντασμα. Γινόταν πιά σαράβαλο τὸ σπίτι κ' ἡ σκεπὴ του ἐπεφτε καὶ μ' ἕνα λόγο δὲν ὑπαρχε κανένας ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ μπῆ σ' ἀφτό. Κ' ἐγὼ, ἄμα τᾶκουσα, ἀφού πῆρα τὰ βιβλία—κ' ἔχω παραπολλὰ Αἰγυπτιακά γιὰ τὰ τέτοια—πῆγα στὸ σπίτι τὴν ὥρα ποὺ πέφτουν οἱ ἄνθρωποι νὰ κοιμηθοῦνε, ἂν καὶ μ' ἐμπόδιζεν ὁ φιλευθής μου καὶ μόνο ποὺ δὲ μὲ κρατοῦσε μὲ τὸ στανιὸ, ὅταν ἔμαθε ποὺ πηγαίνω, σ' ὀλοφάνερο δυστύχημα, καθὼς νομίζε. Μὰ ἐγὼ παίρνοντας ἕνα λυχνάρι μπαίνω μόνος, κι' ἀφού τοποθέτησα τὸ φῶς στὴν πὺρ μεγάλη κάμαρη διάβαζα ἡσυχα καθοῦμενος χάμου καὶ μοῦ παρουσιάζεται τὸ δαιμόνιο βρωμιάτικο, μαλλιαρὸ, πὺρ μαῦρο κι' ἀπ' τὸ σκοτάδι, νομίζοντας ὅτι θὰ μὲ τρομάξῃ κ' ἐμένα σὸν τούς ἄλλους· κι' ἀφού ἤρθε κοντὰ μοῦ πᾶσκιζε νὰ μὲ πιάσῃ

ἀπὸ κάπου, ἀγγίζοντάς με ὀλοῦθε καὶ γινάμενο πότε σκυλὶ καὶ πότε βουβᾶλι ἢ λιοντάρι. Μὰ ἐγὼ εἰπόντας ξεστίχου τὸ πὺρ τρομερὸ ξόρκι καὶ μιλιώντας Αἰγυπτιακά, τὸ στρίμωζα, γητέθοντάς το, σὲ μιὰ κώχη σκοτεινῆς κάμαρης· κι' ἀφού τὸ εἶδα ποὺ χῶθηκε, κοιμώμενος ὕστερα. Κι' ὅταν τὸ πρῶι, ἐνῶ ὅλοι ἦταν ἀπελπισμένοι καὶ νομίζαν πὼς θὰ μὲ βροῦνε νεκρὸ σὸν τούς ἄλλους, παρουσιάστηκα σ' ὅλους ἀπρόσμενος, σιμῶνα τὸν Ἐβατίδη φέρνοντάς του τὴν ἐφχάριστη εἶδηση, ὅτι κμόλεφτο καὶ χωρὶς φόβου θὰ ἔχῃ πιά τὸ σπίτι του γιὰ νὰ κάθεται. Κι' ἀφού πῆρα μαζί μου ἀφτόν καὶ πολλοὺς ἀπὸ τούς ἄλλους—γιὰ τὴ παρακολουθοῦσαν πολλοὶ γιὰ τὸ παράξενο—φέρνοντάς τους στὸ μέρος ὅπου εἶχα ἰδεῖ νὰ χωθῆ τὸ δαιμόνιο, διάταξα νὰ σκαφτοῦνε μὲ καζμάδες καὶ τσάπες· κι' ὅταν ἔκαμαν ἔτσι βρέθηκε χωσμένος σὲ μιὰ ὀργιὰ βάθος ἕνας νεκρὸς λυωμένος, καὶ ποὺ εἶχε ἀπομείνει μοναχὰ ὁ σκελετός. Κείνονα λοιπὸν τόνε θάψαμε, ἀφού ἀνοίξαμε λάκκο κι' ἀπὸ τὸσες ἐπάψε καὶ τὸ σπίτι νὰ πειράζεται ἀπὸ φαντάσματα.

Κι' ἄμα εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνθρώπος ποὺ τόνε θαμάζανε γιὰ τὴ σοφία του, καὶ σεβαστὸς σ' ὅλους, δὲν ἔμενε πιά κανένας ἀπὸ ὅσους ἦταν ἐκεῖ, ποὺ νὰ μὴ μὲ θαρρῆ πολὺ ἀνόητο, ἀφού δὲν πιστέβω